

## Mikszáth Kálmán: Az a fekete folt (részlet)

„Olej nem tartozik az érzékeny emberek közé, kitől tanult volna ő meg érzékenykedni? Nem érintkezett az emberekkel, csak a juhokkal. Ezek a türelmes állatok pedig nem szenvednek ebben a fogyatkozásban; azoknak jó minden.

De azért megvolt hősünkben amaz ösztön, amaz őserő, amit az Isten talán azért oltott bele a legvadabb, a legmíveletlenebb szívbe is, hogy legyen valami benne, ami azt az ő arca felé fordítsa néha-néha.

Anikát ugyan nem sokkal szerette jobban, mint kedvenc bárányát, de azért, ha már egyszer az Isten nyakában felejtette a kis porontyot, nem tehette ki a farkasoknak a gyepre, dajkát fogadott mellé és fölnevelte. Ma már nagylány, maga főzi a köménymagos levest, meg a »demikát«-ot, maga szabja, varrja az Olej fehérműit, meg a bojtárét.

...Annyi tudománya van már, mint az anyjának volt.

Hát hiszen az anyját is sajnálta Tamás, mikor meghalt. Jó asszony volt, isten nyugosztalja.

Meg is érdemelte a tisztességes eltemetést háromszori harangszóval, két óráig tartó búcsúztató versekkel. Az emberek, azok, akik odaát a faluban élnek és civakodnak egymással és akik részt vettek a temetésen, szemére vetik, hogy az »erdők vadállatja« még csak nem is sírt Boris után, egyetlen könnyét sem látták.

Olej nem ismerős a falusi szokásokkal. Nem sírt, nem akaródzott neki. Mit tudta ő, hogy azt így kívánja az illedelem. A Brezina hallgatag fái nem tanították meg őt hazudni.

Boris meghalt, oda van, vissza nem tér többé. Szíve elszorult. Némán, fedetlen fővel kísértte ki a nyugalom helyére, a temetés után kifizette a papot és kántort, aztán keservesen szemébe nyomta a széles kalapot s megindult a veresfödélű akolba.

Ugyan miről gondolkozhatott az úton?

A régi, ismerős, százszor megjárt gyalogút volt, mégsem ismert rá. Azt hitte, idegen helyen bolyong. Hát a brezinai háztáj hová lett? Minden úgy áll, mint azelőtt, szemben a bércek, alant a selyem rét a futó patakkal, a kerekes kút az udvaron, s a nagy vályú az akol mögött. Minden, minden ott van, minden, minden úgy van, s még sincs ott semmi és még sincs úgy semmi... Valami hiányzik, üres, néptelen az egész ház tájéka.

A tündér Brezina ki van cserélve – egy sokkal szomorúbbal!

Vajon tudta-e, miért?

És még most, tizenhat év múlva is, míg az Anika ábrándos dalait kéjelegve viszi fülébe a völgyből a szellő, ha a domboldalon bogárzó nyáj mellett a hétköznapi szűrén heverész, néha egy-egy suttogó, titokzatos hang rezg végig a lég miriád atomjain:

»Tamás...«

Az erdő fái közül jön és az erdő fái közt elsuhan. A bokrok megrezzennek tőle, a füveken végighullámszik s mélységes csend ereszkedik utána a Brezinára.

A bacsa szíve nagyot dobban, hirtelen felüti lekonyított fejét. Hangzani fog-e még egyszer az a »Tamás« szó amaz ismerős, régi hangon, melyet talán tizenhat év előtt kapott el a visszhang azokról a szép piros ajkáról, miket már azóta hamuszínű porrá öröltek a férgek odalenn a fekete földben.

És a brezinai visszhang tizenhat éven át mindig odább adta azt a hangot, erdő az erdőnek, patak a pataknak elkiáltotta azon módon, míg most nagy körútján visszajutott ismét az Olej fülébe, szíve közepébe...

Vagy tán nem úgy volna?

A meghalt feleség árnya jár a fák közt, az szólította meg édes, szelíd hangján? Vagy hogy egyenesen a szívébe rajzolódtott le valaha régen az a hang, s mostan szárnya támadt?

A bacsa felugrik és a fejéhez kap. A sárga, nagy fésű, mellyel térdig érő haja le volt tűzve, lecsúszott a földre s a haj végigfoly izmos vállain. Egy csomó odaszorul a cifra tüsző rézcsatja alá. Olej nem veszi észre. Feszülten figyel és fürkészőleg néz szét a tájon.

Oh, mert annak, ki negyven éve társalog az erdővel, a sziklával, a felhőkkel, olyan mindenféle gondolata támad!

Hátha csak úgy álmodta ő azt, hogy a Boris meghalt... Hiszen az ő hangja volt ez! Szakasztott az ő hangja. A bacsa fölemeli ökleit.

Ki merete ezt a hangot utánozni?

És elboruló tekintettel hordozza körül szeméit, miknek fehéres része aláfördítja a kékeset.

Senkit sem lát, semmit sem hall.

A birkák némán legelésznek, a kolompos kos mereven, semmitmondó ábrázattal néz rá, a bojtár jóízűen alszik a gyepen, a fák levelei nem mozdulnak, még a madarak is hallgatagok.

Ki szólítja meg hát Olejt?

Ki tudja?

Talán maga a némaság, melyet csak a méhek dongása rezeget meg titokzatos méla harmóniában.

Ha meg tudná mondani valaki, miről döngnek a méhek a brezinai völgyben!

Tudnak-e ők arról valamit, hogy a halottak olyan sokáig ittfenn bolyongnak, mikor már porrá lettek?

A bacsa újra visszadől félkönyökére és elgondolkozik. Különös gondolatok azok! Aki az erdő fáitól, a sziklaktól, a zuhogó pataktól és a vándorló felhőktől kéri kölcsön a gondolatokat, az nem fog ki soha belőlük.

Az a nagy, mélységes talány, mely a természet főszege arcán honol, betölti még azt a vad lelket is és beszél hozzá, az meg felelget neki.

Ne higgyétek, hogy Olej nem gondolkozik.

Gondolkozik és még sincs gondolatja, mert szétfolyt, mint a megolvasztott ólom.

Egy kavargó káosz az, mely nem nyer alakot; egy nagy éjszaka az, melynek sötétsége fény.

És ez a fény az ősköltészet.

Olej mindenről gondolkozik, de gondolatait nem cseréli meg senkivel. Mulatságból gondolkozik. És ez sohasem rossz multság. Csak szomorú néha.

Ritka nap, hogy most is ne jusson eszébe felesége s meg ne emlékezzék a mulandóságról, mikor egyszer csak ő is majd kifeslik az életből, csendes, mozdulatlan halott lesz, szépen elszólítják innen a temetőbe és sohasem fogja többé látni a Brezinát, sem a veres aklot, sem a kilenc vezérkóst, sem a száz bársonyűrüt, miknek nincsen másuk széles e világon. És a nap azután is csak így fog sütni, mint most, s az erdő akkor is oly rejtelmesen fog susogni, mint ma, a fű nőni fog tavasszal, a patak vize fölenged meg befagy, új báránynemzedék vígan ugrándozza körül az ismerős bokrokat, – csak ő nem lesz itt soha többé.”

Forrás: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Mikszath-mikszath-osszes-muve-2A85B/elbeszelesek-2741-kotet-37D19/a-tot-atyafiai-1881-32-kotet-3B151/az-a-fekete-folt-1881-3B2A1/> letöltés: 2026. 01. 06.

## Vajda János: A vaáli erdőben

Odabenn a mély vadonban,  
A csalános iharosban,  
Félreeső völgy ölében,  
Sűrű árnyak enyhelyében;

Oh milyen jó volna ottan,  
Abban a kis házikóban,  
Élni, éldegélni szépen,  
Békességben, csöndességben!...

Nem törődni a világgal,  
A világ ezer bajával.  
Meggondolni háborítlan,  
Ami immár közelebb van...

Illatos hegy oldalában,  
A tavaszi napsugárban,  
Nézni illanó felhőkbe,  
Mult időkbe, jövőidőkbe...

És azután, utóvégre,  
Észrevétlenül, megérve,  
Lehullani önmagától,  
A kiszáradt életfárol...

S ismeretlen sirgödörbe'  
Elalunni mindörökre...  
S ott egyebet mit se tenni,  
Csak pihenni, csak pihenni...

Forrás: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Verstar-verstar-otven-kolto-osszes-verse-2/vajda-janos-10E01/1875-114E5/a-vaali-erdoben-114E6/> letöltés: 2026. 01. 06.

# DANTE: ISTENI SZÍNJÁTÉK

## POKOL

### INFERNO

#### *Első ének*

#### A sötét erdőben

Az emberélet útjának felén  
egy nagy sötétlő erdőbe jutottam,  
mivel az igaz utat nem lelém.  
Ó, szörnyü elbeszélni mi van ottan,  
s milyen e sűrű, kúsza, vad vadon:  
már rá gondolva reszketek legottan.  
A halál sem sokkal rosszabb, tudom.  
De hogy megértsd a Jót, mit ott találtam,  
hallanod kell, mit láttam az uton.  
Akkortájt olyan álmodozva jártam:  
nem is tudom, hogyan kerültem arra,  
csak a jó útról valahogy leszálltam.  
De mikor rábukkantam egy hegyaljra,  
hol véget ért a völgy, mély, mint a pince,  
melyben felébredt lelkem aggodalma,  
a hegyre néztem s láttam, hogy gerince  
már a csillag fényébe öltözött,  
mely másnak drága vezetője, kincse.  
Igy bátorságom kissé visszajött,  
mely távol volt szivemből teljes éjjel,  
melyet töltöttem annyi kín között.  
És mint ki tengerről jött, sok veszéllyel,  
amint kiért lihegve, visszafordul,  
még egyszer a vad vízen nézni széllyel:  
úgy lelkem, még remegve borzalomtul  
végignézett a kiállt úton újra,  
melyen még élve senkisem jutott túl.  
Majd fáradt testemet kissé kifujva  
megint megindulnék a puszta lejtőn,  
mindég alsóbb lábam feszítve súlyra.  
És im, amint meredni kezdte lejtőm,  
egy fürge, könnyü párdúc tünt élémbe  
szép foltos bőrrel, csábosan, megejtőn.

S nem tágított utamból tarka képe,  
inkább elzárta s úgy előmbe hágott,  
hogy futni fordultam már, visszalépve.  
De hajnal aranyozta a világot  
s feljött a nap azon csillagsereggel,  
mely véle volt, midőn e szép csodákat  
megmozdítá Isten az első reggel:  
úgy hogy nekem reményt az ellenségre  
vínom párduccal s tarka szörnyeteggel  
adott az óra s évszak édessége:  
de jaj! a félelem megint leláncolt,  
feltünvén egy oroszlán szörnyü képe:  
mely emelt fővel közeledni látszott  
s dühös éhséggel zsákmányát kereste,  
úgy hogy a lég tőle remegni látszott.  
S egy nőstényfarkas, melynek vézna teste  
terhesnek tünt föl minden céda vággyal  
s ki miatt lőn már annyi népnek veszte.  
Ez megbénított olyan bénasággal,  
hogy elvesztém a magasság reményét  
a láttából eredő gyávasággal.  
És mint ki lesné kocka nyereményét  
ha jó a pillanat, mely vakra forgat,  
búsan átkozza játékos merényét:  
olyanná tőn engem e nyugtalan vad,  
mely újra elűzött a magasságtól  
ama vidékre, ahol a nap hallgat.  
És míg így én, távol a napvilágtól  
tépődtem: im valakit mintha látnék:  
rekedtnek tünt fel hosszú némaságtól.  
Jött a nagy pusztában; s én rákiálték  
amint megláttam: „Könyörülj meg rajtam,  
akárki vagy, igaz ember vagy árnyék!”  
Felelt: „Nem ember, ember régen voltam.  
Szüleim Mantovából mindaketten  
lombardok voltak: de már rég megholtam.  
Bár későcskén, *sub Julio* születtem,  
jó Augustus alatt Rómában éltem,  
hívén a régi, hazug istenekben.  
Költő valék és versben elregéltem,  
mint menekült, míg nagy Ilion égett,  
Anchises jámbor magzata az éjben.  
De mondd, mi hajt a völgybe vissza téged?

Mért nem törekszel fel a szép halomra,  
melyen kívül nem lehetsz üdvösséget?”  
„Vergiliusz vagy hát s ajkadról omla  
ama hatalmas ének égi vize?”  
feleltem s szégyen szállt a homlokomra.  
„Ó, minden költők dicsősége, dísz,  
ki könyved oly buzgón szereti régen,  
legyen mostan kegyedben némi része.  
Mesterem, mintaképem vagy te nékem,  
te vagy csupán, kitől örökbe kaptam  
a zengzetes szót, mely ma büszkeségem.  
Látod előttem milyen szörnyü vad van,  
védj tőle híres bölcs, mert szembeszállni...  
vérem remeg a pusztá gondolatban!”  
„Tenéked másik úton kell ma járni,”  
felelt midőn meglátta, hogy sirok,  
"ha nem akarsz e vad helyen megállni:  
mert ez a szörny, kitől könnyed csorog,  
útjába állna, bárki közelednék,  
úgy hogy halála lenne e birok.  
És oly gonosz, hogy sohse csöndesednék,  
rossz vágyának sohsem elég a kár  
s evés után csak annál éhesebb még.  
Sok állat van, kihez nősténynek áll  
és még több fog ennekutána lenni,  
míg eljő, ki megölje, az Agár.  
Ez nem kíván földet, sem ércet enni,  
hanem erényt, bölcsességet, szerelmet  
s Feltro s Feltro között fog megjelenni.  
Itáliának üdvöt hoz s kegyelmet,  
kiért harcolt Turnus s a szűz Camilla  
s Euryalus és Nisus, társa mellett.  
Minden városon által űzi, vijja  
e rossz vadat, míg a pokolba szálland,  
honnét az ős irigység fényre hívta.  
Miért is úgy hiszem, javadra váland,  
ha most követsz és az én vezetésem  
utat neked az örök helyre tárand,  
hol elszorúlsz majd annyi szenvedésen,  
láltán a sok keserves antik árnyak  
s az új halált kívánó bús nyögésen.  
Onnan azokhoz mégy, kik bízva várnak  
a tűzben is, mert egykor, úgy remélik,  
- bármikor, - a boldog seregbe szállnak.

S ha te is vágysz felhágni majd az égig,  
lesz egy lélek, ki méltóbb nálam arra,  
vele hagylak, nem kísérek végig.  
Mert a Császár, kinek fenn áll hatalma,  
általam (mert törvénye ellen éltem)  
nem engedi, hogy nyílna birodalma.  
Úr mindenütt s ott kormányoz az égben,  
ó, boldog, kit oda választ az üdvre,  
hol városában ül királyi székben!”  
S én szóltam: „Költő, kérlek könyörögve  
azon Istenre, kit te nem ismertél,  
hogy ne jussak ennyi kínra se többre,  
hogy ahova ígérted, elvezetnél,  
hogy lássam a szent Péter kapuját  
s a szörnyü jajt a kárhozott seregnél.”  
Elindult és én követtem nyomát.

Forrás: <https://mek.oszk.hu/00300/00362/html/isteni1.htm#2> letöltés: 2026. 01. 06.

# Tamási Áron: Ábel a rengetegben

## Első fejezet

„Abban a nevezetes ezerkilencszáz és huszadik évben, vagyis egy esztendőre rá, hogy a románok kézhez vettek minket, székelyeket, az én életemben még külön is igen nagy fordulat állott bé. Akkor is Ábelnek hívtak engem; s ott laktunk Csíkcsicsóban, abban a nagy káposztatermelő faluban, a felcsíki járásban, éppen az Olt vize mellett.

Apám, akit Gergelynek neveztek, még élt abban az időben, s közbirtokossági erdőpásztor volt. Ott is lakott fenn az erdön, egyedül egy kalibában; s csak akkor jövégetett haza a házhoz, amikor az elesége elfogyott. Ilyenkor édesanyám ismét feltarisnyálta, s azzal visszament az erdei szállásra, hogy legalább egy hétig megint ne lássuk.

Gyermek a háznál rajtam kívül nem volt, s én ezt nem is bántam, mert engemet is csak bajosan tudtak iskolába járatni s ruházni, olyan nagy szegénységben éltünk.

Az a nap, amelyik az előbb felemlített nagy fordulatot hozta belé az életembe, éppen a Szent Mihály napjára következő nap volt, vagyis szeptember harmincadika. De már azt, hogy szereda volt-e vagy csütörtök, azt már nem tudnám megmondani, csak az jut jól eszembe, hogy apám rég nem járt volt immár az erdőről haza. Édesanyám délebed után mindjárt elment egy zsákkal pityókát ásni, s nekem egy jó halom csöves törökbúzáat hagyott hátra, hogy én azt lefejtsem, amíg estére hazajő. Egy kis zsúpfedeles házban laktunk, amelyik a kertek tetejében feküdt, a Hargita felőli részen. Mivel napfényes őszi idő volt, még az ablakot is kinyitottam, hogy azon a friss levegő jöhessen befelé bátran. Aztán a ház közepébe gyűjtöttem a törökbúzacsőveket egy rakásba, melléje egy üres vékát helyeztem a földre, s magam egy rostával béültem ügyesen a kettő közé: a rostát vettem az ölömbe, s dologhoz láttam. Volt egy jóféle nagy lombos kutyánk, akit Hegyesnek hívtak, s volt egy hóka macskánk is, amelyiket ugyanvalóst erősen szerettem. A kutya lefeküdt velem szembe a földre, s egész idő alatt onnét nézte csodálkozó szemekkel, hogy milyen ügyesen morzsolom belé a rostába a törökbúzáat. Később a macska is hozzánk pártolt, mégpedig olyanformán, hogy feljött a jobbik vállamra, ahonnét váltakozva hol macskanótát húzott a fülembe, hol pedig az arcját mosta.

Hamar és jól telt az idő ebben a munkában, s a társaságban. Amikor a nap már-már a földig húzta volna bé az eget, mint valami nagy-nagy piros alma, egyszerre mozgást hallottam odakünn. Egy percre abbahagytam a dolgot, s a csendben úgy tetszett, mintha valaki jött volna felfelé a négy kőgarádicson. De mire ezt kigondoltam volna, a jövés már az ereszbe is érkezett. Egy hopp, s hát a macska leszökött a vállamról, de abban a pillanatban az ajtó is nyílani kezdett. Erre Hegyes

is vakkantott egyet, de mindjárt láttam, hogy elsiette a dolgot, mert édesapám lépett bé az ajtón.

- Dugd bé, Hegyes! - intettem le a kutyát. - Nem látod, hogy az édesapám?

(...)

Az udvar közepén egy cseberre deszkát tettünk keresztül, s arra apám ráfektette hanyatág a nyulat. Aztán figyelmeztetett, hogy jól nézzem meg a nyúzás mesterségét, mert mostantól fogva nagy hasznát fogom venni. Akkor még nem is gyanítottam, hogy ezt miért mondja nekem, hanem csak azt figyeltem, hogy milyen mester a nyúzásban. Az első cselekedete az volt, hogy egy-egy nyisszentéssel levágta bokában a nyúl két hátulsó lábát. S rögtön ide is adta nekem mind a kettőt.

- Hát én evvel mit csináljak? - kérdeztem.

- Jó lesz neked a beretválkozáshoz, pamacsnak - mondta.

- Az jó, csak legyek előbb szakállas.

- Hát te már Szakállas vagy!

Az első pillanatban azt hittem, hogy apámnak megkottyant a fejében valami, de aztán kitaláltam, hogy a nevünket figurázza, mivel minket Szakállasnak hívtak családirag.

- No no - mondtam -, ilyenformán csakugyan Szakállas vagyok, de ezt a szakállamot csak a halál tudná leberetválni.

- Azzal a halállal ne siess, hadd pamacsoljon bé előbb az élet - felelte apám, miközben nyúzni kezdte a nyúl lábait.

Egy ideig nem szóltunk, mintha a halál említésére elrepült volna mind a kettőnk kedve. Csak az érzés vert hullámot bennünk, s életünk mélyéről morajlások jöttek. S ahogy így álltunk hangtalanul, és néztem apámat a hamvasodó estéli fényben, olyan volt ő, mint egy idő előtt megvénült gyermek, ki a természet titkait boncolja előttem.

- Hordj fát, s tégy tüzet az eperfa alá! - utasított jó idő múlva.

Én fát hordtam nyomban, s tüzet tettem az eperfa alá, mely a munkálkodás helyétől három lépésre lehetett csupán. De jól is volt ez így, mert a tűzvilágnál tisztán látott apám, amikor darabolni kellett fel a nyulat. Mire szép piros halommá gyűlt a parázs, én egy régi drótrostából megfelelő rostélyt is szerkesztettem össze, úgyhogy a sütéshez hozzá is láthattunk mindjárt.

- No, olyanok vagyunk mi is, mint a pogány törökök voltak - szólalt meg ismét apám.

- Hát azok milyenek voltak?

- Azok olyanok, hogy a követet megsütötték.

Ez kicsit furcsa volt, hogy éppen a törökökhöz ment átal apám, de azért nem gyanítottam semmit.

- Hát ez a nyúl mért lett volna követ? - tudakozódtam.

- Ez azért, hogy hívjon téged az erdőre.

- Hát oda mért?

- Oda lakni.

- Még oda is elmehetek - mondtam.

- Te el - ravaszkodott apám -, ha nem félnél ott egyedül lenni.

Semmire sem voltam olyan rátartós, mint a bátorságomra; s most is felugrott bennem rögtön a hős.

- Sok mindent úsmerek - mondám kereken -, de a félést nem. Akármekkora erdőn is keresztülmennék, s még laknám is benne bátron, tiszta egyedül!

Éppen ezt várta apám, mert abban a percben leborított, mint a madarat:

- Emmá beszéd! Holnap kimegyünk, s lakjál benne.

- Hova megyünk ki?

- Mi a Hargitára, s oda is egy kicsi házba. A tegnap valami szeredai bankurak vadászni jöttek a közbirtokossági erdőbe, s elszerezték nekik erdőpásztornak, a bank erdejébe, amelyik a Hargitán van. Fizetést is kapnál, ha csakugyan nem félnél ott egyedül megmaradni.

Hát erre nem is tudtam hamarjában szólni semmit, csak béhúztam a nyakamat, s úgy pisloghattam, mint a béka. S bántam is már abban a percben, hogy az előbbi szavaimmal oly nagy hősnek mutattam magam, de most már nem lehetett meghátrálni.

- Az ember nem fél, hacsak lehet - mondtam megereszkedve.

- Ott nem lesz rossz dolgod - biztatott apám - mert úgy fogsz élni, mint egy királyfiú.

- Én úgy, ha lesz rá mód.

A beszéd itt félbemaradt, mert édesanyám jött felénk egy égő lámpával, amit felakasztott a tűz melletti eperfára. S ahogy felakasztotta, mindjárt kenyeret vett elé, abból kanyarított nekünk egy-egy jó darabot, arra rávettük az illatozó nyúlpecsenyét, s bicskával falatozni kezdtünk. Úgy esett nekünk, mint a szopós gyermeknek a tej. Rá kútvizet ittunk, s ki voltunk békülve magunkkal.

Nemsokára le is feküdtünk, hogy frissek lehessünk a holnapi nagy napra.”

Forrás: <https://mek.oszk.hu/01000/01082/html/01.htm> letöltés: 2026. 01. 06.

## Zdeněk Miler – J.A. Novotný: A vakond és társai a városban (részlet)

„Messze, messze, távol a világ zajától, füstjétől és szennyétől, ott, ahol fényesen süt a nap, és hajnalonként illatos harmat hull a földre, volt egy hatalmas erdő. Madarak énekeltek, pillangók röpdöstek és állatok hancúroztak benne. Megtaláltak itt mindent, amire csak szükségük lehetett. De bizony az erdő is szomorú és sivár lett volna nélkülük...

Ha a tisztáson megpillantotok egy vakondot, csak egy kicsit kell várnotok, és megjelenik a sün meg a nyúl is. Ők hárman ugyanis nagy barátok. Reggeltől estig együtt vannak – nem félnek semmitől, és nagyon tetszik nekik ez a világ. Egy reggel a vakond meg a sün éppen szamócát reggelizett, és a nyúlra várt.

Egyszeriben furcsán zúgni kezdett az erdő, az ágak hajladoztak, mintha vihar rázná őket, rémült madarak szállodtak összevissza. (...)

Egyik fa a másik után zuhant a földre, mintha egy óriás kasza kaszabolta volna őket. Hatalmas robajjal különféle gépek törtettek elő, és pusztítottak mindent, ami az útjukba került. (...) A hirtelen beállt csendet a három jó barát még ijesztőbbnek találta, mint az iménti fülsiketítő robajt. Körös-körül mindenütt pusztaság volt...

Ahol reggel még madárfütytös fák álltak, és bogarakkal, állatokkal teli erdő zöldellt, most fatönkők meredeztek. A nyúl odvas fájából is csak egy tönk lett.

— Egyedül maradtunk itt — sóhajtott fel kétségbeesetten a vakond. A nyúlnak lekókadott a füle, és szipogni kezdett.

— Ne böggj, semmi értelme — vigasztalta a sün. — Amíg együtt vagyunk, nagy bajunk nem eshet. (...)

– Félek! – nyafogott a sün.

A nyúl csak vinnyyogott, és becsukta a szemét.

A vakond szorultságában egyre csak az írás egyik mondatát ismételte:

„Senki se bántsa őket! Senki se bántsa őket!” (...)

Az igazgató egyszer csak letette a „varázserejű papírost”, fogta a telefont, tárcsázott, és kiosztotta a feladatokat.

– Remélem, meg lesztek elégedve – szólt oda két telefon között a három jó barátához.

Nem sokkal később a szomszédos toronyház lépcsőházában munkaruhás férfiak jelentek meg. Létrákat,ládákat, vödörket, gumicsőkötegeket és nagy csomagokat cipeltek.

Mindannyian a legfelső emeletre tartottak.

– Ti addig itt várakozzatok! – utasította a három jó barátot az igazgató. – Ha eljön az ideje, felviszlek benneteket is! (...)

Nemsokára az egyik szerelő beszólt az állatokért. Egy ajtóhoz vezette őket, kitárta, és vidáman így szólt:

– Fáradjatok be, barátaim! Ügyeltünk rá, hogy semmi se hiányozzék. Ha éhesek vagy szomjasak lennétek, nyomjátok meg ezt a sárga gombot... Mától fogva ez az otthonotok. A kulcs természetesen a tiétek. Sok szerencsét! (...)

A három jó barát ágról ágra szökkent, és ugrált a pázsiton, amely mindegyre a nap magasságába lendítette őket, mint egy ugródeszka. Nagyon szórakoztatónak találták.

A nyúl megjegyezte, hogy egész jó itt.

– Minden nagyon szép volna... ha nem volna felfújós. Minden csak olyan, mintha...!!! – szólalt meg a sün.

– Ha legalább a fatönkünk itt volna! – sóhajtott a vakond. – És mi lesz az ennivalóval?

Kezdek éhes lenni!

– Én is! – csatlakozott hozzá a nyúl. – Nyomjuk hát meg a zöld gombot! (...)

– Hát ezt jól megcsináltuk! Micsoda kár! – sóhajtott fel a nyúl.

– Nem fognak megbüntetni bennünket? Mit gondolsz, vakond koma?

A vakond csak megvonta a vállát, és bólintott.

– Az bizony meglehet... Biztosan idejönnek... Ezt a durranást bizonyára hallotta valaki...

– Legjobb volna eltűnni innen! – javasolta a sün.

– Valószínűleg igazad van. Csak óvatosan, nehogy észrevegyenek! Gyerünk! – szólt a vakond. (...)

A hattyúk szerencsére észrevették őket. Körözni kezdtek a város felett, mind lejjebb és lejjebb ereszkedtek, s végül leszálltak az állatok mellett a tetőn.

A vakond elmesélte nekik, milyen viszontagságokat éltek át az utóbbi időben, hogyan irtották ki a gépek az erdejüket, s ők hogyan védelmezték hiába a fatönköt.

– Most itt csak házak vannak. Még egy patak sem csörgedez a közelben.

– Még lélegezni sem lehet itt – panaszkodott a sün.

A hattyúk figyelmesen hallgatták őket, és bólogattak.

– Üljetek fel a hátunkra – szólították fel a három jó barátot. (...)

Már előre örültek a tisztásnak és az irtványnak, ahol nem lesz szükségük engedélyekre és pecsétekre. Lassanként elfelejtették a szürke, piszkos, zajos motorokkal teli utcákat.

Örültek, hogy újra hallhatják a madarak énekét, hogy versenyt hancúrozhatnak a tarka pillangókkal, és más dolguk sem lesz egész nap, csak a játék...

Újra jól érzik majd magukat ezen a világon!”

**Forrás:** Zdeněk Miler – J.A. Novotný: A vakond és társai a városban, Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest, 1989